

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ
ОБЛАСТИ РОМАНИСТИКА И ПРЕВЕДУВАЊЕ НА ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Со Одлука бр. 1902-164/25 од 4.7.2017 година донесена на 158. седница на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет во Штип, одржана на 4.7.2017 година, определени сме за членови на Рецензентската комисија за избор на наставник во сите звања за наставно-научните области *романистика* и *преведување* на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип во состав:

- **проф. д-р Звонко Никодиновски**, редовен професор на Филолошки факултет на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје- претседател;
- **проф. д-р Маргарита Велевска**, редовен професор на Филолошки факултет на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје- член;
- **проф. д-р Радица Никодиновска**, редовен професор на Филолошки факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје- член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во дневните весници „Нова Македонија“ и „Коха“ на 19 јуни 2017 година и во предвидениот рок за конкурирање се пријави само еден кандидат: **д-р Светлана Јакимовска**, доцент на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Врз основа на приложената документација од кандидатката, доц. д-р Светлана Јакимовска, чест ни е на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет во Штип да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатката **доц. д-р Светлана Јакимовска** е родена во 1979 година во Скопје. Основно образование завршува во ОУ „Коле Неделковски“ во Скопје. Со средно образование (јазична гимназија) се стекнува во Гимназијата „Јосип Броз -Тито“ во Скопје во 1998 година. Во студиската 1998/1999 година се запишува на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на групата Француски јазик и книжевност, а дипломира во декември 2002 година со што се стекнува со стручен назив **дипломиран филолог по француски јазик и книжевност – преведувачка насока**. Студиите ги завршува со просечен успех од **9,59**.

Во 2003 година се стекнува со доквалификација за работа како професор.

Во 2005 година станува овластен судски преведувач од француски на македонски јазик и обратно.

Во 2004 година Јакимовска се запишува на постдипломски студии на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, на групата Француски јазик. Во октомври 2007 година, под менторство на проф. д-р Звонко Никодиновски, јавно го одбранува магистерскиот труд од областа терминологијата на тема „*Односите меѓу називот и поимот во терминологијата (врз примери од правни термини на француски и македонски јазик)*“ со што се стекнува со стручен назив **магистер по филолошки науки**. Магистерските студии ги завршува со просечен успех од **10,00**.

На 30.12.2009 година, на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, кандидатката Јакимовска ја одбранува својата докторска дисертација, исто така под менторство на проф. д-р Звонко Никодиновски, на тема „*Односите меѓу терминологијата и преведувањето (врз примери од правни текстови на француски и на македонски јазик)*“, од областа терминологија и традуктологија, со што се здобива со стручен назив **доктор по филолошки науки**.

Кандидатката доц. д-р Светлана Јакимовска во периодот од 2003 до 2012 година работела како професор и преведувач во повеќе институции. Од 2003 година до 2012 година работи како професор по француски јазик во приватниот Центар за странски јазици „Лингва линк“. Во периодот од 2006 и 2007 година работи како професор и преведувач за седиштето на Светка банка во Скопје. Во периодот на 2008 и 2009 година работи како професор по француски јазик на Факултетот за аудиовизуелни уметности – ЕСРА во Скопје. Од 2005 година па сè до 2012 година е ангажирана како професор по француски јазик и преведувач во Уставниот суд на Република Македонија. Работела и како преведувач за Министерството за култура на РМ, претставништвото на Советот на Европа во Скопје, Собранието на Град Скопје, а вршела и судски преводи за потребите на разни организации, преведувачки бироа и адвокатски канцеларии. Вршела писмени преводи, консекутивни и симултани толкувања од француски кон македонски јазик и обратно, но и од англиски кон македонски јазик и обратно.

Во декември 2012 година се вработува на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип со звање **доцент за наставно-научната област романистика** (Универзитетски билтен бр. 94 од декември 2012 година; Договор за вработување бр. 0402-7/48 од 27.12.2012 година) на Филолошкиот факултет. Денес Јакимовска работи како доцент на Филолошкиот факултет во Штип и одржува настава по предметите Теорија на преведување и толкување 1, Теорија на преведување и толкување 2, Француски јазик 1, Француски јазик 2, Француски јазик 3, Француски јазик 4, Француски јазик 5, Француски јазик 6, Француски јазик 1 (универзитетски изборен предмет) и Француски јазик 2 (универзитетски изборен предмет).

Јакимовска е автор на рецензираната скрипта *Француски јазик 1* (од 2014 година), како и на рецензираниот практикум *Француски јазик 1* (од 2017 година). Јакимовска е, исто така, автор на над триесет трудови објавени во домашни и странски научни списанија.

Таа активно учествува и во издавачката дејност на Филолошкиот факултет како главен и одговорен уредник на *Годишниот зборник* на овој факултет, но и како уредник одговорен за трудовите напишани на француски јазик во меѓународното списание *Палимпсест*.

Своето знаење и педагошка дејност доц. д-р Јакимовска постојано ги надградува со посета на разновидни обуки и семинари во земјава, но и во странство. Меѓу нив можеме да ги споменеме: *Documents humoristiques et jeux de mots en classe de français*, *Top 100 de la chanson francophone en classe de français*, следени од 2 до 6 јануари 2017 г. во Ница, Франција, како и *L'humour au service du FLE*, *Apprentissage mobile et classes branchées: nouvelles didactiques en classe de FLE*, *Web 2.0 (FLExo-machine)*, *Trucs et astuces pour enseigner le lexique*, *Intégrer l'enseignement de la compétence interculturelle à la salle de classe* од 18 до 29 јули 2016 г., исто така во Ница, Франција. Од 23 до 25 мај 2016 година во Париз, Франција, присуствува на обуката *Formation en ingénierie de la formation* организирана од страна на Меѓународната федерација на професори по француски јазик.

Меѓу обуките и семинарите кои ги посетува во Македонија можеме да ги споменеме: меѓународниот семинар *Евалуација на јазично-комуникативната компетенција на италијанскиот како странски јазик*, одржан на 15 и 16 април 2016 г. во Скопје; потоа *Français sur objectifs spécifiques*, одржан од 24 до 27 август 2015 година, исто така во Скопје. На Летниот универзитет во Струга, одржан од 29 јуни до 2 јули, таа го следи модулот *Écouter pour apprendre et apprendre à écouter: exploiter les documents audiovisuels pour la compréhension orale TV5 MONDE*. Исто така во текот на 2015 година присуствува на работилницата *L'apprenant agit et l'acteur apprend*, организирана на 13 август во Скопје.

1. Законски услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање вонреден професор

1.1. Доцент од научната област во која се избира: Во декември 2012 година д-р Светлана Јакимовска е избрана во наставно-научното звање **доцент за наставно-научната област романистика** (Универзитетски билтен бр. 94 од 7.12. 2012 година).

1.2. Објавени најмалку осум научноистражувачки трудови од соодветната област, од кои најмалку пет во меѓународни научни списанија или меѓународни научни публикации:

Бр.	АВТОР	НАСЛОВ НА ТРУДОТ	СПИСАНИЕ	ГОДИНА НА ИЗЛЕГУВАЊЕ НА СПИСАНИЕТО
1	Светлана Јакимовска	„Les relations sémantiques des termes orthodoxes macédoniens et français de point de vue traductologique“	<i>Филолог</i> , часопис за језик, књижевност и културу	од 2010 година
2	Светлана Јакимовска	„The antonymy in Macedonian and French legal language“	<i>Iustinianusprimus, law review</i>	од 2010 година
3	Светлана Јакимовска, Маролова Даринка	„A Comparative Review of the False Friends (Macedonian - French and Macedonian – German)“	<i>International Journal of Sciences: Basic and Applied Research</i>	од 2009 година
4	Светлана Јакимовска	„Les aspects terminologiques des textes juridiques français et les défis de leur traduction en macédonien“	Зборник на трудови од меѓународната научна конференција, <i>Les études Françaises aujour'd'hui, 2013</i>	од 2008 година
5	Светлана Јакимовска	“La traduction de la tradition et de la modernité dans le roman Sorcière de Venko Andonovski“	Зборник на трудови од меѓународната научна конференција, <i>Les études Françaises aujour'd'hui, 2015</i>	од 2008 година
6	Светлана Јакимовска	„Кон преводот на Ленка од Кочо Рацин на француски јазик“	Меѓународен Годишен зборник на Филолошки факултет - Штип	Од 2016 година
7	Светлана Јакимовска	„Термините и нивните француски еквиваленти во зборникот ‘Терминологија од областа на теологијата’ од Јован Таковски“	Зборник на трудови од Меѓународната научна конференција „Климентовото дело“, Филолошки факултет при УГД-Штип	Од 2016 година
8	Светлана Јакимовска	„On translation of Church-Slavonic orthodox terms in French“	Зборник на трудови од Меѓународна научна конференција <i>ФИЛКО</i> (филологија, култура, образование), Филолошки факултет при УГД-Штип	од 2016 година
9	Светлана Јакимовска	„Linguistic features of journalistic texts treating Macedonian - Euro-Atlantic integrations“	Зборник на научни трудови, Втора научна меѓународна конференција <i>Опитествени промени во глобалниот свет</i> , Правен факултет при УГД –Штип	од 2015 година
10	Светлана Јакимовска	„Текстуална анализа на пресудите во Република Македонија и во Република Франција“	<i>Годишен зборник на Правен факултет при УГД –Штип</i>	од 2014 година
11	Светлана Јакимовска	„Општи особености на македонскиот и на францускиот стручен јазик на правото“	<i>Годишен зборник на Правен факултет при УГД –Штип</i>	од 2015 година

1.3. Објавена рецензирана скрипта и објавен рецензиран практикум, од соодветната научна област за која се избира кандидатот, во електронска форма во е-библиотеката на веб-страницата на УГД:

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Издавач	Година на издавање
1.	Јакимовска Светлана	<i>Француски јазик I (рецензирана скрипта)</i>	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип	2014
2.	Јакимовска Светлана	<i>Француски јазик I- практикум (рецензиран практикум)</i>	Универзитет „Гоце Делчев“, Штип	2017

2. Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

2.1. Наставно-образовна дејност: Доц. д-р Светлана Јакимовска од декември 2012 година е во редовен работен однос на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Во декември 2012 година е избрана во наставно-научното звање **доцент за наставно-научната област романистика** (Универзитетски билтен бр. 94 од 7.12. 2012 година).

Во периодот од студиската 2012/2013 до студиската 2017/2018 година кандидатката Јакимовска изведува настава за следните предмети на **прв циклус студии** на Филолошкиот факултет во Штип:

- Теорија на преведување 1 – задолжителен предмет;
- Теорија на преведување 2 – задолжителен предмет;
- Француски јазик 1 – факултетски избран предмет;
- Француски јазик 2 – факултетски избран предмет;
- Француски јазик 3 – факултетски избран предмет;
- Француски јазик 4 – факултетски избран предмет;
- Француски јазик 5 – факултетски избран предмет;
- Француски јазик 6 – факултетски избран предмет;
- Француски јазик 1 – универзитетски избран предмет;
- Француски јазик 2 – универзитетски избран предмет.

Освен тоа, од 2012 година до денес Јакимовска е ангажирана и во наставата за **втор циклус студии** за предметот Современи преведувачки теории (изборен предмет).

За потребите на наставата Јакимовска објавува и рецензирана скрипта („Француски јазик I“ во 2013 година) и рецензиран практикум („Француски јазик I –практикум“ во 2017 година). Притоа, треба да се спомене и активноста на Јакимовска како ментор за изработка на дипломски трудови на над дваесет кандидати од прв циклус студии и нејзиното учество како член на голем број комисији за одбрана на дипломски трудови на Филолошкиот факултет во Штип.

2.2. Научноистражувачка дејност (оценка на научните, стручните и други остварувања на кандидатот што се релевантни за утврдување на условите за избор во звање вонреден професор):

Кандидатката доц. д-р Светлана Јакимовска објавува научни и стручни трудови во домашни и странски научни и стручни списанија од областа на преведувањето, терминологијата и романистиката. Темите што ги обработува најчесто се фокусираат на правната и религиозна терминологија, како и на преведувањето на стручни (правни, православни) и книжевни текстови (поезија и проза) од француски на македонски јазик и обратно. Освен ваквиот придонес на Јакимовска во развојот на научната мисла, треба да се спомене и нејзиното учество на повеќе меѓународни конференции.

Во периодот од нејзиниот избор во доцент во 2012 година до јуни 2017 година Јакимовска има објавено голем број научни и стручни трудови што ги наведуваме во продолжение со куса евалуација за секој труд одделно:

I. Рецензирана електронска скрипта

Јакимовска, Светлана (2014) *Француски јазик 1*. 1-118. Штип: Универзитет „Гоце Делчев“. <https://e-lib.ugd.edu.mk/299>; ISBN 978-608-244-019-4.

Евалуација на трудот: Ракописот „Француски јазик 1“ претставува учебно помагало изработено според современи научни и лингводидактички стандарди, што им нуди на изучувачите на францускиот јазик дидактички материјали кои ги оспособуваат студентите постапно да го разбираат францускиот устен и писмен јазик и да произведуваат на тој јазик основни говорни единици во соодветни животни и комуникативни ситуации. Истовремено, преку тематската разновидност, скриптата нуди и цивилизационски содржини од француската и од македонската култура преку кои студентите можат да ги осознаат особеностите на француската култура и да се обучуваат да ги претставуваат карактеристиките на македонската култура низ говорните единици на француски јазик. Богатата сајтографија која ги придружува лекциите, од една страна, и која е собрана комплексивно како додаток *Тематска сајтографија* на крајот на скриптата, од друга страна, им овозможува на студентите да ги прошират своите знаења и видици преку употреба на интернетот како незаобиколно дидактичко средство на денешницата.

II. Рецензиран електронски практикум

Јакимовска, Светлана (2017) *Француски јазик 1-практикум*. 1-70. Штип: Универзитет „Гоце Делчев“. <https://e-lib.ugd.edu.mk/608>; ISBN 978-608-244-389-8.

Евалуација на трудот: Како дополнително на скриптата *Француски јазик 1* практикумот содржи дидактички материјали кои се стремат да ги дополнат и прошират можностите на студентите да го разбираат и користат францускиот јазик во различни говорни ситуации, предвидени со нивото A1.1 од *Европската заедничка референтна рамка за јазици*. Од друга страна, практикумот се осврнува и на разни аспекти од француската и од македонската култура настојувајќи на студентот да му ги открие тајните на француската култура, но и да го оспособи да ги претставува карактеристиките на македонската култура. Бројните линкови до интернетски страници со разновидни ресурси за изучување на францускиот јазик, му овозможуваат на студентот, преку работа на час, но и преку самостојна работа да ги дополнува и проширува своите знаења користејќи ја современата технологија.

III. Трудови објавени во меѓународни научни списанија

Јакимовска, Светлана (2015) „Les relations sémantiques des termes orthodoxes macédoniens et français du point de vue traductologique (Семантичките односи на македонските и француските православни термини од традуктолошки аспект)“. *Филолог*, часопис за језик, книжевност и културу, 6 (12). pp. 254-262. ISSN 2233-1158

Евалуација на трудот: Предмет на анализа на овој труд се семантичките релации на синонимија, полисемија и хомонимија во рамките на македонската и на француската православна терминологија. Станува збор за термини кои имаат мошне специфична форма, бидејќи православната француска терминологија изобилува со заемки, особено од грчкиот и од латинскиот јазик, додека македонската православна терминологија е богата со црковнословенски и грчки заемки. Религиозните текстови содржат строго стручни, но и внимателно одбрани термини со силен стилистички ефект. Трудот има за цел да ги определи значенските нијанси и употребата на термините, што би било предуслов за успешен превод на овој тип на текстови.

1. **Јакимовска, Светлана** (2015) „The antonymy in Macedonian and French legal language (Антонимијата во македонскиот и во францускиот правен јазик)“. *Justinianus Primus Law Review*, 6 (11). ISSN 1857-8683

Евалуација на трудот:

Трудот претставува детална анализа на особеностите на антонимијата во правниот јазик. Притоа, анализата започнува со дефиниција на овој јазичен феномен и презентација на различните видови антонимија, но потоа се сосредоточува на комплементарната антонимија која доминира во оваа област. Трудот се осврнува и на префиксите во македонскиот и во францускиот јазик како значајни чинители при востановувањето на антонимни парови, за разлика од суфиксите чија улога е помала. По кусата презентација на македонските и на француските неграматички антоними, во заклучокот се изнесуваат заедничките аспекти и разликите меѓу македонските и француските антоними, а се разгледува и поврзаноста меѓу антонимите и општествените процеси.

Јакимовска, Светлана, Маролова, Даринка. (2014) „A Comparative Review of the False Friends (Macedonian - French and Macedonian - German) (Компаративен преглед на лажните парови (македонско-француски и македонско-германски)“ *International Journal of Sciences: Basic and Applied Research*. pp. 170-175. ISSN 2307-4531.

Евалуација на трудот:

Трудот претставува мошне солиден преглед на лажните парови во македонскиот и во францускиот, односно во германскиот јазик. Во трудот се анализираат еднозначните и полисемичните лексеми кои имаат лажен пар во некој од овие два јазика. Предмет на анализа е и спротивниот јазичен феномен, оној на вистинските парови, а на крајот на трудот се приложени две паралелни табели кои ја прикажуваат македонската лексема и нејзиниот лажен пар, проследена со соодветен еквивалент на француски, односно на германски јазик.

Јакимовска, Светлана.(2016) „Кон преводот на Ленка од Кочо Рацин на француски јазик“. *Годишен зборник на Филолошки факултет - Штип*, 7 (7). стр. 33-45. ISSN 1857-7059

Евалуација на трудот:

Предмет на анализа на овој труд е препевот на култната елегија *Ленка* од Кочо Рацин на француски јазик. Анализата започнува со разгледување на различните аспекти кои ја сочинуваат поетската структура на *Ленка*, и на планот на формата, и на планот на содржината. Анализата исто така се осврнува и на пристапот на преведувачот при преводот на културните елементи со кои избилува поезијата на Рацин, пред сè, поради нејзината вкоренетост во македонската народна песна. Конечно, анализата остава можност да се отвори дискусија околу ревизија на овој препев, особено денес, кога преведувањето на македонските монументални дела на странски јазици е мошне актуелно.

2. **Јакимовска, Светлана** (2015) „Општи особености на македонскиот и на францускиот стручен јазик на правото“. *Годишен зборник на Правен факултет*, 5 (5). стр. 99-111. ISSN 1857-7229

Евалуација на трудот:

Предмет на анализа на овој труд се општите карактеристики на македонскиот и на францускиот стручен јазик на правото. По приказот на основните особености на стручните јазици, започнува анализата на особеностите на стручниот јазик на правото. Притоа, уште веднаш се поставува ограда околу општите карактеристики на јазикот на правото, бидејќи постојат повеќе видови правни текстови, па секој од нив се разликува со нему својствени црти. Анализата се осврнува на формалните особености на правните текстови како што се кратенките, потоа на одредени термилошки аспекти, на синтаксата и воопшто на структурата и на стилот на правните текстови.

Јакимовска, Светлана (2015) „Функцијата на лексиката во расказот ‘Самсунг’ од Ранко Младеноски“. *Македонски јазик*, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје (66). стр. 217-225. ISSN 0025-1089

Евалуација на трудот:

Во овој труд Јакимовска се осврнува на расказот *Самсунг*, најдолгиот расказ во збирката *Чуварот на тајната* од Ранко Младеноски. Предмет на анализа се специфичните лексички средства што авторот ги користи за да ги обедини минатото и сегашноста, реалното и фантастичното. Всушност, анализата покажува дека архаичните зборови упатуваат на минатото, а пак напоредната употреба на архаизмите со современи зборови ја илустрира умствената драма на главниот лик. Во расказот се сретнуваат и дијалектизми кои ја лоцираат нарацијата во западните предели на Македонија. Покрај употребата на архаизми, современи зборови и дијалектизми, во расказот се сретнуваат и неологизми, но и англицизми, преземени во изворна форма или адаптирани на кирилското писмо. На тој начин, заклучува Јакимовска, функцијата на лексиката е да ја поместува нарацијата просторно, временски, во реалноста и надвор од неа.

Јакимовска, Светлана (2014) „Текстуална анализа на пресудите во Република Македонија и во Република Франција“. *Годишен зборник на Правен факултет*. стр. 151-163. ISSN 1857-7229

Евалуација на трудот:

Трудот претставува успешна анализа на текстуално рамниште на француските и на македонските првостепени пресуди, како акти од индивидуален карактер кои се одликуваат со специфична структура. Анализата прикажува на кој начин се организирани пресудите во целина, но и кои се стилските особености на текстовите наметнати, се разбира, од нивната практична функција. Ваквата анализа ја олеснува работата на правниот преведувач, должен да ја зачува структурата и да ги пренесе стилските особености на текстовите, користејќи различни јазични средства, но и да ја одбегне текстуалната повеќезначност, која може да има несогледливи последици во практиката.

Јакимовска, Светлана (2014) „Морфосинтаксички особености на француските правни текстови и нивно преведување на македонски јазик“. *Македонски јазик*, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 65. стр. 373-385. ISSN 0025-1089

Евалуација на трудот:

Овој труд има за цел да ги анализира морфосинтаксичките особености на правните текстови напишани на француски јазик. Анализата започнува со преглед на општите синтаксички особености на речениците во правните текстови, за потоа подетално да се осврне на глаголските времиња и на употребата на безличните глаголски конструкции, како и на архаичните форми карактеристични за францускиот јазик. Трудот ја разгледува и појавата на синтаксичка повеќезначност и типовите реченици во овој вид текстови. Ваквата анализа му помага на преведувачот на правни текстови соодветно да одговори на предизвиците кои се исправаат пред него на морфосинтаксичко рамниште.

Јакимовска, Светлана (2014) „Comparative analysis of Macedonian and French legal terms etymology“. *Balkan Social Science Review*, 4. стр. 155-177. ISSN 1857- 8772

Евалуација на трудот:

Трудот на Јакимовска претставува опсежна анализа на етимологијата на македонски и на француски правни термини. Акцентот е ставен на македонската правна терминологија земајќи го предвид фактот дека етимолошките истражувања на македонската терминологија не се толку бројни како оние во рамките на француската правна терминологија. Предмет на анализа се термините од латинско потекло, мошне застапени во овој домен, но и термините од грчко, италијанско, словенско потекло итн. Преку етимолошката анализа, трудот го прикажува влијанието на историските, на општествените и на културните фактори во процесот на заемање и развивање на специфична правна терминологија во двата јазика.

Јакимовска, Светлана (2014) „Complex Lexical Unites in the Legal Language and their Translations from French into Macedonian and Vice Versa“. pp. 7-25. *Balkan Social Science Review*, 3. ISSN 1857- 8772

Евалуација на трудот:

Во овој труд Јакимовска својот предмет на интерес го насочува во рамките на правниот домен, образложувајќи на почеток дека правните текстови се одликуваат со висок степен на јасност и прецизност кои преведувачот е должен да ги пренесе во целиниот текст. Во таа смисла, според авторката, уште пред да започне со преведување, преведувачот треба да ги лоцира можните тешкотии кои можат да бидат од различна природа: термилошка, текстуална итн. Трудот ја разработува проблематиката на сложените лексички единици, колокациите и фраземите, како и нивниот превод од француски на македонски јазик и обратно. Исто така, особено внимание е посветено на презентацијата на овие единици во термилошките ресурси, кои се едно од основните орудија на преведувачот.

Јакимовска, Светлана (2013) „Улогата на денотацијата и конотацијата во правната терминологија и при преведувањето правни текстови од француски на македонски јазик и обратно“. *Хоризонти* - меѓународно научно списание на Универзитетот „Св. Климент Охридски“, Битола, (9). pp. 133-141. ISSN 1857- 856X

Евалуација на трудот:

Во овој труд Јакимовска се осврнува на поимите *денотација* и *конотација* како едни од клучните поими во лингвистиката кои се однесуваат на значењето на термините. Авторката ја проучува улогата на денотацијата и на конотацијата при претставувањето на термините во термилошките производи како што се термилошките фиши, бази или речници и ги истовремено ги анализира предизвиците што овие два аспекта на значењето му ги наметнуваат на преведувачот.

Јакимовска, Светлана (2013) „Linguistic and translatology analysis of the Macedonian version of the ‘European convention on human rights’“. *Balkan Social Science Review*, 2. pp. 101-121. ISSN 1857- 8772

Евалуација на трудот:

Во овој труд Јакимовска си поставува двојна задача: од една страна, таа ги анализира јазичните особености на македонската верзија на *Европската конвенција за човекови права*, а од друга страна го анализира квалитетот на овој текст како превод. Првата анализа е остварена на три рамништа: термилошко, морфосинтаксичко и стилистичко, со што се изведуваат општи заклучоци за овој тип правни текстови. Втората анализа, која е изведена на истите три рамништа, ги изложува позитивните и негативните аспекти на преводот, со што се даваат сугестии за надминување на недостатоците на конкретниот превод, но и за одбегнување на одредени стапици кои го демнат преведувачот на правни текстови воопшто.

Јакимовска, Светлана. (2013) „Standardization of the Macedonian and French Legal Terminology as a Pre-Condition for a Successful Implementation of Euro-Atlantic Integrations“. *Balkan Social Science Review*, 1 (1). pp. 115-126. ISSN 1857- 8772

Евалуација на трудот:

Трудот претставува презентација на особеностите на процесот на термилошка стандардизација во Франција, но и споредбена анализа на истиот процес во Република Македонија. Ваквиот осврт е од големо значење ако се има предвид фактот дека евроатланската интеграција на Република Македонија подразбира превод на голем број правни текстови напишани на англиски, но и на француски јазик. Претпоставка преводите да бидат успешни меѓу другото е и да постои стандардизација на термините и на преводните еквиваленти од двата јазика. Трудот исто така упатува и на недостатоците во однос на овој процес и на можностите за нивно надминување.

Трудови објавени во зборници од меѓународни научни конференции

Јакимовска, Светлана (2013) „Les aspects terminologiques des textes juridiques français et les défis de leur traduction en macédonien (Термилошки аспекти на француските правни текстови и предизвиците тие да се преведат на македонски јазик)“. *Actes du colloque ‘Les études Françaises aujourd’hui’. De la pensée à son expression*. pp. 171-183. ISSN 0374-0730

Евалуација на трудот:

Трудот се осврнува на термините кои се дел од француските правни текстови. Притоа, авторката прво ги анализира овие термини од синхрониски и дијахрониски аспект, а потоа преминува кон традуктолошка анализа со која термините се групираат во три категории: термини кои имаат семантички еквиваленти, оние кои поседуваат функционални еквиваленти и безеквиваленти термини. Таквата анализа му овозможува на преведувачот да ги препознае и да ги премости пречките кои се исправаат пред него при преведувањето на правни текстови.

Јакимовска, Светлана (2016). „La traduction de la tradition et de la modernité dans le roman ‘Sorcière’ de Venko Andonovski (Преводот на традицијата и на модерното во романот ‘Вештица’ од Венко Андоновски)“. *Actes du colloque ‘Les Etudes francaises aujourd’hui’. Tradition et modernité*. pp. 201-211. ISSN 978-86-7379-417-4.

Евалуација на трудот:

Во трудот се анализира францускиот превод на романот *Вештица* од Венко Андоновски. Наративните текови во романот се испреплетуваат и опфаќаат и вештерки од времето на инквизицијата, и средновековни богомили, но и студентки по медицина кои припаѓаат на современото живеење. За да ги разграничи ликовите и епохите, Андоновски користи разновидни лексички средства како што е употребата на архазими, дијалектизми, но и неологизми и лексика од секојдневниот, нестандартен регистар. Целта на трудот е да го анализира пристапот на преведувачката при преводот на овие лексеми, за да се утврдат критериумите врз кои таа го базирала својот избор на француски еквивалент, но и за да се востановат насоки во однос на преведувањето на лексемите од синхрониски и од дијахрониски аспект на француски јазик.

Јакимовска, Светлана (2017) „Термините и нивните француски еквиваленти во зборникот ‘Терминологија од областа на теологијата’ од Јован Таковски“. *Зборник на трудови од Меѓународната научна конференција „Климентовото дело“*, 1 (1). стр. 273-285. ISSN 978-608-244-404-8

Евалуација на трудот:

Предмет на анализа на овој труд е *Зборникот од областа на теологијата* чиј автор е протојереј Јован Таковски. Во воведниот дел, трудот се осврнува на структурата на Зборникот, односно на начинот на претставување на термините. Имено, во Зборникот најпрвин е даден заглавниот збор, потоа дефиницијата и преводните еквиваленти. Зборникот се одделува од другите термилошки зборници во издание на МАНУ со некои карактеристики кои се должат на доменот на кој припаѓаат термините, а кои се однесуваат на должината на дефинициите и на јазиците на кои се претставени преводните еквиваленти. Трудот, исто така, разгледува и одредени недоследности во однос на термилошкото претставување, особено на полисемичните термини. Конечно, предмет на анализа се и француските еквиваленти кај кои постои можност за исправка на одредени ортографски грешки, но и за дополнување со попрецизни преводни еквиваленти.

Јакимовска, Светлана (2016) „On translation of Church-Slavonic orthodox terms in French“. *Зборник на трудови од Првата меѓународна научна конференција ФИЛКО (филологија, култура, образование)*, 1 (1). pp. 297-307. ISSN 978-608-244-308-9.

Евалуација на трудот:

Во овој труд Јакимовска детално ги разгледува различните аспекти на преведувањето на црковнословенски термини кои се дел од православната терминологија. Таа прво ја образложува практичната потреба од превод на овие термини – големиот број емигранти со православна вероисповед во Франција, но и преводот на дела на современи македонски автори на француски јазик во кои се користат и овие термини. Од друга страна, термилошките ресурси кои се однесуваат на овој домен се ретки. Во таа смисла, трудот ги разработува можностите за преведување на овие термини на француски јазик, задача која подразбира премостување на два јазици, но и на две култури со различни традиции: православна и католичка.

Јакимовска, Светлана (2015) „Преводните решенија во македонскиот превод на збирката раскази ‘Продавница на тајни’ од Дино Буцати“. *Paralelismi linguistici, letterari e culturali*. стр. 251-263. ISSN 978-608-234-036-4.

Евалуација на трудот:

Овој труд се осврнува на македонскиот превод на збирката раскази „Продавница на тајни“ од Дино Буцати, преведена од страна на Радица Никодиновска во 2005 година. Станува збор за раскази кои сликаат метафизички патувања низ кои се претставени суштинските човечки состојби и кои затоа изобилуваат со симболи и со стилски фигури. Ваквата оригиналност на стилот наметнува огромни предизвици пред преведувачот со кои тој се соочува на повеќе рамништа. Трудот ги анализира преводните решенија на сите рамништа, но со особен осврт на лексиката, која го оддава богатиот вокабулар на преведувачот, должен да внесе во овој превод зборови и од природните науки, и од техниката, а воедно и да пренесе детални нијансирани описи на предели, но и на звуци и на внатрешни состојби. Конечно, анализата се осврнува и на одлуките на преведувачот соочен со специфични културни елементи.

Јакимовска, Светлана (2015) „Linguistic features of journalistic texts treating Macedonian Euro-Atlantic integrations (Јазични особености на новинарските текстови кои ги третираат македонските евроатлански интеграции)“. *Зборник на научни трудови од втората научна меѓународна конференција ‘Општествени промени во глобалниот свет’*, 3-4 септ. 2015, Штип. pp. 1297-1311. ISSN 978-608-244-267-9.

Евалуација на трудот:

Во овој труд Јакимовска се осврнува на новинарските текстови кои ја разработуваат проблематиката на евроатланските интеграции. Корпусот го сочинуваат текстови објавени во различни пишани медиуми или на веб-портали. Анализата се фокусира на структурата на овие текстови, на нивните лексички карактеристики, морфосинтаксичките аспекти и на стилските фигури. Трудот открива извесна постојаност во употребата на одредени јазични алатки и го објаснува прагматичниот карактер на нивната употреба.

Јакимовска, Светлана. (2014) „Традуктолошка анализа на стручен текст врз пример: анализа на преводот на Уставот на Република Македонија од македонски на француски јазик“. *Зборник на трудови од Меѓународната конференција за применета лингвистика: Практиката во јазикот, јазикот во практиката*. стр. 291-304. ISSN 978-608-4506-34-8.

Евалуација на трудот:

Јакимовска во трудот се осврнува на правото како стручен домен кој секојдневно и неодминливо нè засегнува и нагласува дека токму поради тоа преведувањето на правни текстови наметнува огромна одговорност за преведувачот, која особено се зголемува кога станува збор за Уставот, текст кој го востановува правниот поредок во една држава. Текстот на Уставот на Република Македонија е преведен на француски јазик и е истакнат на веб-страницата на Собранието на Република Македонија, а Јакимовска во овој труд го анализира преведениот текст, за да прикаже какви предизвици наметнува преведувањето на стручни, правни текстови пред преведувачот. Таа, исто така, го изложува и придонесот на термилолошките ресурси при преведувањето ваков тип на текстови.

Јакимовска, Светлана (2013) „Синхрониска и дијахрониска анализа на правните термини во францускиот и во македонскиот јазик“. *Зборник од меѓународна конференција „Меѓународен дијалог: Исток-Запад“*, стр.60-64. ISSN 978-608-4689-04-1.

Евалуација на трудот:

Овој труд на Јакимовска започнува со дефинирање на термините „синхронија“ и „дијахронија“ воведени во лингвистиката од страна на Фердинанд де Сосир. Таа упатува на фактот дека со нив се означуваат два вида јазична анализа: онаа на јазикот во даден момент и онаа која го разгледува историскиот развој на јазикот. Притоа авторката ги разгледува улогата и застапеноста на синхронијата и дијахронијата во стручните текстови, во кои најчесто доминира синхронскиот пристап, но во кои исто така значајно место зазема и дијахронијата. Термините врз кои се врши анализата припаѓаат на стручниот домен на правото.

Јакимовска, Светлана (2013) „Електронски термилолошки ресурси за преведување правни текстови од француски на македонски јазик и обратно“. *Електронските ресурси и филололошките студии*, стр.181-194. ISSN 978-608-234-012-8.

Евалуација на трудот:

Трудот претставува приказ на различните електронски ресурси со кои располага преведувачот на стручни, правни текстови од француски на македонски јазик и обратно. Во него авторката укажува на фактот дека стручните, правни термилолошки ресурси се еднојазични (француски), додека двојазичните ресурси се општи и во нив може да се пронајдат само одредени правни термини. Трудот исто така упатува и на тоа дека различниот начин на кој се структурирани електронските речници и термилолошки банки, соодветствува на различни проблемски ситуации во кои може да се најде преведувачот. Како позначајни франкофонски термилолошки бази се набројани *IATE*, *France Terme*, *Juridictionnaire*, *Grand dictionnaire terminologique*, а како единствен посериозен македонски, правен термилолошки ресурс е посочен *Прирачникот за преведување на правните акти на Република Македонија*, достапен и во електронска форма, кој исто така е предмет на анализа.

Јакимовска, Светлана (2013) „Проблеми при усвојување на правната терминологија“. *Францускиот јазик и литература во образовниот систем на Република Македонија: состојби и перспективи*, стр. 139-149. ISSN 978-608-234-023-4.

Евалуација на трудот:

Овој труд обработува проблематика од наставата по француски јазик како јазик на структурата. Притоа, Јакимовска укажува дека ваквата настава наметнува одредени предизвици при усвојувањето на специфична, стручна терминологија. Со оглед на тоа дека стручниот јазик на правото не претставува исклучок во тој поглед и изучувачите при усвојување на правната терминологија ќе се соочат со проблеми од различна природа. Авторката се осврнува на потребата изучувачите да имаат вонјазични познавања, но и да бидат запознаени со особеностите на двата јазика. Термилолошките особености се однесуваат на повеќе јазични појави како што се синонимјата, хомонимјата, лажните парови, познавањата на конотативните и на денотативните значења на термините итн. На

крај, авторката заклучува дека изборот на стратегиите на наставникот во голема мера ќе зависат не само од особеностите на правните термини, туку и од профилот на изучувачите.

3. **Јакимовска, Светлана** (2013) „Метафората во стручниот јазик на правото и предизвикот таа да се преведе“, *Современи токови у лингвистичким истражувањима*, књига 2, стр. 331-345. ISBN 978-86-6153-130-9.

Евалуација на трудот:

Трудот се осврнува на метафората како стилска фигура која се смета за карактеристика на литературните текстови, но која игра значајна улога и во стручните јазици, па дури и во правниот јазик кој инаку се стреми кон еднозначност. Во овој труд авторката ги определува различните видови метафора, како и различните предизвици (јазични или културни) со кои преведувачот треба да се соочи за успешно да ги преведе метафоричните изрази. Исто така, Јакимовска ги разгледува и ресурсите и начинот на кој тие треба да се користат за да го проучи придонесот на терминологијата кон правилното преведување на правната метафора.

Трудови објавени во домашни научни и стручни списанија и публикации

Јакимовска, Светлана (2015) „Преведувањето и културата“. *Културен живот* (1-2), стр. 60-64. ISSN 0047-3731.

Евалуација на трудот:

Овој текст претставува обид да се открие преплетеноста на преводот и културата. На почетокот преводот се разгледува како обид за возобновување на Вавилонската кула, кој е редовно проследен со чувство на обесхрабреност, поради неможноста да се востанови математичка еднаквост помеѓу предметот на преведување и производот од преведувањето. Сепак, авторката го напушта песимизмот со тоа што во преведувањето и во преводот ја напушта визијата за смрт на еднаквоста и во овој процес гледа раѓање на новото. Таа истакнува дека спорот денес веќе не се води околу тоа дали е новороденчето легитимно, туку повеќе околу тоа какви се неговите качества. Во таа смисла убавиот превод пред преведувачот наметнува цела низа пречки, кои не се секогаш од јазична природа. Всушност, преведувачот треба да биде вешт во јазикот, и во изворниот, и во целниот, но тука не завршуваат неговите предизвици - тој треба добро да го познава и она што се огледа во јазикот – културата во која се создава делото и културата во која делото се преведува. Трудот го истакнува влијанието на јазикот врз културата, влијанието на културните разлики во процесот на преведување и некои современи теории и становишта за односот меѓу преведувањето и културата.

Јакимовска, Светлана (2015) „Методи на термилошката работа“. *Годишен зборник 2015 - Филолошки факултет, УГД - Штип* (6). стр. 71-81. ISSN 1857-7059

Евалуација на трудот:

Трудот има за цел да ги претстави основните методи на термилошката работа која се стреми кон создавање на прецизна терминологија. Затоа, прво се наведуваат разликите меѓу лексиколошките и термилошките методи, а потоа трудот се осврнува кон методите на термилошкото истражување. Притоа се разгледуваат методите кои се применуваат во пунктуалната, а потоа и во тематската, еднојазична и споредбена терминологија.

Јакимовска, Светлана (2015) „Востановување на науката за преведувањето и на нејзините називи во научната средина“. *Литературен збор*, 4-6. стр. 97-105. ISSN 0024-4791.

Евалуација на трудот:

На почетокот на трудот авторката укажува дека потребата од преведување е тесно поврзана со развојот на човечката цивилизација, па прашањето што се поставува е кога на преведувањето започнало да се гледа како на процес кој може да се анализира теориски. Имено, иако школи за преведување постоеле уште многу одамна (најстарите потекнуваат од Толедо, од дванаесеттиот век), првпат можноста да се востанови наука на преведувањето се споменува дури по Втората светска војна. Во овој труд Јакимовска ги одбележува основните поставки на науката за преведувањето, насоките во кои таа се движи денес, како и називите кои се користат во научната средина.

Јакимовска, Светлана (2014) „Терминологијата како наука и термилошката работа“. *Годишен зборник 2014* - Филолошки факултет, УГД - Штип, 5. стр. 143-153. ISSN 1857-7059.

Евалуација на трудот:

Овој труд има за цел да даде приказ на основните теориски поставки на терминологијата како наука. Имено, станува збор за млада научна дисциплина која востановува посебен пристап кон проучувањето на структурата на терминот, а потоа и кон собирањето, класирањето и претставувањето на термините во рамките на термилошките производи. Потребата од востановување на посебна термилошка наука е условено од повеќе општествени фактори, но, пред сè, од развојот на науката и техниката во втората половина на минатиот век. Развојот на терминологијата е тесно поврзан и со развојот на преведувачката дејност, а термилошките производи му стојат на располагање на преведувачот на стручни текстови, олеснувајќи ја неговата работа и овозможувајќи му побрзо и поефикасно да одговори на поставените задачи.

Јакимовска, Светлана (2013) „Преведувањето од лингвистички аспект“. *Литературен збор*, 1-3, стр. 69-77. ISSN 0024-4791.

Евалуација на трудот:

Во овој труд се разгледуваат одредени аспекти од развојот на теориите за преведувањето, кои тргнале од чисто јазична перспектива и заклучиле дека преведувањето е невозмозно, но во него се прикажани и оние теории кои овозможиле да се надмине ваквото стојалиште. Благодарение на ваквиот приказ се дефинира местото на современите теории за преведувањето во науката денес и се упатува на насоката во која тие се движат.

Јакимовска, Светлана (2013) „Поимите *опит*, *заеднички* и *стручен јазик* и нивниот заемен однос“. *Литературен збор*, 4-6, стр. 39-47. ISSN 0024-4791

Евалуација на трудот:

Во овој труд Јакимовска ги разгледува поимите *опит*, *заеднички* и *стручен јазик*. Притоа, таа истакнува дека во основа теоретичарите се согласни околу тоа што се означува со овие поими, а несогласувањата најчесто се однесуваат на нивната заемна поврзаност. Наведувајќи ја дефиницијата на Депенкер на овие три поими, таа преминува кон анализа на нивниот однос. По прегледот на повеќе теориски становишта, таа заклучува дека стручните јазични ентитети или јазични потсистеми затоа што не поседуваат сопствена граматика, туку стручните јазични се јазикот со кој се изнесуваат знаења од различни стручни области.

VI. Трудovi објавени во странски научни и стручни списанија и публикации

Јакимовска, Светлана (2013) „Analyse comparative du phénomène de la synonymie dans les terminologies juridiques française et macédonienne“. *Vestnik za tuje jezike*. pp. 9-20. ISSN 2350-4269

Евалуација на трудот:

Трудот претставува мошне солидна компаративна анализа на феноменот на синонимија во македонската и во француската правна терминологија. Авторката на почеток нагласува дека правниот домен наметнува особено високи критериуми во однос на еднозначноста и монореферентноста на термините, па синонимијата како јазична појава е крајно непожелна. Анализата опфаќа две групи на синоними: семантички и стилски синоними. Анализата на првата група синоними укажува на улогата на контекстот при изборот на соодветниот синоним, додека анализата на стилските синоними повеќе се осврнува на експресивните вредности на различните термини. Во заклучокот Јакимовска нагласува дека значенските нијанси на термините и утврдувањето на нивната правилна употреба може да биде од клучно значење за преведувачот, особено за преведувачот на правни текстови.

VII. Учество на меѓународни научни конференции

Јакимовска, Светлана (2017) *Трансферот на културните елементи при препевот на стихозбирката „Бели мугри“ од Кочо Рацин*. Втора меѓународна научна конференција ФИЛКО - Филологија, култура и образование, 10-11 мај 2017, Вороњеж, Русија.

Евалуација на излагањето:

Во рамките на меѓународната конференција што по втор пат заеднички ја организираат Филолошкиот факултет во Штип и Филолошкиот факултет при Вороњешкиот државен универзитет, Јакимовска дава свој придонес преку излагање насловено како *Трансферот на културните елементи при преводот на стихозбирката „Бели мугри“ од Кочо Рацин*. Ставајќи го акцентот врз експлицитните културни елементи, антропонимите, топонимите и реалиите, Јакимовска ја разгледува културната разновидност изразена преку македонскиот, францускиот и рускиот јазик и нејзиното влијание во процесот на преведување.

Јакимовска, Светлана (2016) *On translation of Church-Slavonic orthodox terms in French*. Прва меѓународна научна конференција ФИЛКО - Филологија, култура и образование, 18-19 март 2016, Штип, Македонија.

Евалуација на излагањето:

На првата меѓународна конференција организирана од страна на Филолошкиот факултет во Штип и Филолошкиот факултет при Државниот универзитет во Вороњез, Јакимовска учествува со свое излагање кое се однесува на преведувањето на црковнословенските православни термини на француски јазик. Во излагањето таа ги разгледува ресурсите со кои располага преведувачот на овој тип термини, но и јазичните и културните предизвици со кои тој се сретнува, како и можностите за нивно надминување. Рефератот е објавен во Зборникот од конференцијата.

Јакимовска, Светлана (2016) *Le même, le semblable et le différent dans les cultures macédonienne, croate et française - sous le prisme de la traduction du roman 'Sorcière' de Venko Andonovski*. Le même, le semblable et le différent au sein de la langue, de la littérature et de la culture dans les pays francophones, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје, 4-5 ноември 2016 година.

Евалуација на излагањето:

Во секциското предавање (излагање) на овој меѓународен собир, Јакимовска се осврнува на преводот на романот *Вештица* од Венко Андоновски на француски јазик. Предмет на интерес е преводот на лексемите кои означуваат елементи на хрватската и на македонската култура односно, антропонимите, топонимите и реалиите од областа на исхраната, фолклорот, историјата итн. Проучувајќи ги преведувачките техники применети при трансферот на овие елементи се разгледува како и во колкава мера тие се задржани во текстот-цел.

Јакимовска, Светлана (2016) *La matrice de traductibilité comme modèle d'évaluation de la traduction (sur des exemples de la traduction française du recueil „Aubes blanches“)*. Евалуација во наставата по странски јазици и книжевности, 12 септември 2016, Филолошки факултет, Скопје, Македонија.

Евалуација на излагањето:

На овој научен собир чија тема беше евалуацијата, Јакимовска настапи со излагање во кое ја презентира матрицата на преводливост како модел со кој би можело да се врши евалуација на преводот. Истакнувајќи дека со овој модел се анализира појдовниот текст на фонолошко, лексичко, синтаксичко и семантичко рамниште, за да може да се разгледуваат откриените отстапувања во преводот, Јакимовска заклучува дека станува збор за модел кој му е од голема помош и на професот по традуктологија, но и на студентот, изострувајќи го неговото чувство за пренесување на особеностите на појдовниот текст во преводот. Примерите се земени од францускиот превод на стихозбирката *Бели мугри* од Кочо Рацин.

Јакимовска, Светлана (2016) *Термините и нивните француски еквиваленти во зборникот „Терминологија од областа на теологијата“ од Јован Таковски*. Меѓународна научна конференција „Климентовото дело“, 23-24 јуни 2016, Штип, Македонија.

Евалуација на излагањето:

На оваа меѓународна научна конференција во организација на Филолошкиот факултет во Штип, а по повод 1000 години од упокојувањето на св. Климент Охридски, Јакимовска настапува со секциско предавање на тема *Термините и нивните француски еквиваленти во зборникот „Терминологија од областа на теологијата“ од Јован Таковски*. Во излагањето кое е објавено како труд во зборникот од конференцијата Јакимовска се

осврнува на структурата на *Зборникот од областа на теологијата*, како и на француските преводни еквиваленти понудени во него, давајќи сугестии за извесни корекции и усовршување на зборникот.

Јакимовска, Светлана (2016) *Le rôle de l'origine étymologique des termes orthodoxes lors de leur traduction du macédonien vers le français et vice-versa*. Neuvième colloque « Les Études françaises aujourd'hui » La francophonie dans tous ses états, 4–5 ноември 2016, Нови Сад, Србија.

Евалуација на излагањето:

На деветтата Меѓународна конференција *Француските студии денес* одржана во Нови Сад, Србија, Јакимовска се претстави со излагање посветено на улогата на етимологијата на православните термини во процесот на нивно преведување од француски на македонски јазик и обратно. Во него таа ги прикажа извесните поклопувања во однос на етимологијата на македонските и на француските православни термини, кои претставуваат олеснување за преведувачот, но и одредените специфики во однос на етимологијата на термините во двата јазика, особено кога станува збор за пренесување на архаичните или поетски нијанси кои овие термини неретко ги поседуваат.

Јакимовска, Светлана (2015) *La traduction de la tradition et de la modernité dans le roman 'Sorcière' de Venko Andonovski*. Huitième Colloque Les Études Françaises Aujourd'hui, Tradition et modernité, 13-14 ноември 2015, Ниш, Србија.

Евалуација на излагањето:

Темата на секциското излагање на Јакимовска на осмата Меѓународна научна конференција *Француските истражувања денес* се однесува на преводот на традицијата и современото во романот *Вештица* на Венко Андоновски. Во излагањето Јакимовска ги презентираше преводните решенија и преведувачките техники применети во преводот на лексемите со архаичен призвук, но и на лексемите и фраземите карактеристични за современото живеење. Рефератот е објавен во зборник на трудови од конференцијата.

Јакимовска, Светлана (2015) *Linguistic features of journalistic texts treating Macedonian Euro-Atlantic integrations*. Second International Scientific Conference "Social change in the global world", 3-4 септември 2015, Правен факултет, Штип, Македонија.

Евалуација на излагањето:

На Втората меѓународна научна конференција *Општествената промена во глобалниот свет*, Јакимовска учествува со секциско предавање (излагање) на тема *Јазични особености на новинарските текстови кои се однесуваат на евроатлантските интеграции*. Преку повеќеслојната анализа на корпусот од текстови собран од различни весници и портали, Јакимовска упатува на јазичните средства кои се користат во овој тип текстови и нивната прагматичка цел. Рефератот на оваа тема е дел од зборникот на конференцијата.

Јакимовска, Светлана (2014) *Преводните решенија во македонскиот превод на збирката раскази „Продавница на тајни“ од Дино Буцати*. Меѓународен научен собир „Јазични, книжевни и културни паралели“, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Охрид, 13 и 14 септември 2014 година.

Евалуација на излагањето:

Во рефератот, кој е подоцна објавен во зборникот од овој меѓународен научен собир, се разгледуваат преводните решенија во македонскиот превод на едно од ремек-делата на Дино Буцати – збирката раскази *Продавница на тајни*. Иако анализата се одвива на повеќе нивоа, сепак акцентот се става на лексиката која се однесува на разновидни поими и од науката и техниката и од секојдневието, но и од еден посебен имагинарен свет. Следејќи ги техниките применети за пренесување на особеностите на ова дело, Јакимовска се стреми да извлече насоки за надминување на предизвиците со кои преведувачите секојдневно се сретнуваат.

Јакимовска, Светлана (2014) *General and translational characteristics of the Macedonian orthodox terminology*. BASEES annual conference, 5-7 април 2014, Фицвилџам колеџ, Кембриџ – Обединето Кралство.

Евалуација на излагањето:

Реферат со наслов *Општи и транслатолошки карактеристики на македонската православна терминологија* беше претставен и на Годишната конференција на BASEES

во Обединетото Кралство. Во него Јакимовска ги изложи особеностите на македонските православни термини и предизвиците што се наметнуваат пред преведувачот кој треба да ги преведе на француски или на англиски јазик, јазици кои се говорот главно во земји во кои нема долга православна традиција.

Јакимовска, Светлана (2013) *Традуктолошка анализа на стручен текст врз пример: анализа на преводот на Уставот на Република Македонија од македонски на француски јазик*. International Conference on Applied Linguistics “Practice in language, language in practice”, 7-8 јуни 2013, ФОН Универзитет, Скопје, Македонија.

Евалуација на излагањето:

На оваа меѓународна конференција Јакимовска зеде учество со реферат во кој се врши една опсежна традуктолошка анализа на преводот на Уставот на Република Македонија на француски јазик. Анализата се врши на лексичко, морфолошко, синтаксичко и текстуално ниво, а потоа се анализира и улогата на термилошките ресурси при преведување на правни текстови од овој тип. Рефератот е објавен како труд во рамките на зборникот од оваа конференција.

Јакимовска, Светлана (2013) *Синхрониска и дијахрониска анализа на правните термини во францускиот и во македонскиот јазик*. IV Меѓународна научна конференција „Меѓународен дијалог: Исток – Запад“, Меѓународен славјански универзитет „Гаврило Романович Державин“, Свети Николе, 19 и 20 април 2013 година.

Евалуација на излагањето:

Во ова секциското предавање (излагање) Јакимовска ги анализира правните текстови на француски и на македонски јазик од синхрониски и од дијахрониски аспект. Во рефератот, кој подоцна ќе биде објавен и како труд во зборникот од конференцијата, акцентот се става на синхронизацијата која доминира кај стручните текстови, но Јакимовска се осврнува и на дијахрониската анализа која е застапена пред сè поради местото што терминологијата од латинско потекло го има во овој домен.

Јакимовска, Светлана (2013) *Електронски термилошки ресурси за преведување правни текстови од француски на македонски јазик и обратно* Меѓународен симпозиум „Електронските ресурси и филолошките студии“, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје, 12 и 13 септември 2013 година.

Евалуација на излагањето:

Темата на излагањето на Јакимовска на овој меѓународен симпозиум се електронските ресурси кои му стојат на располагање на преведувачот на правни текстови од француски на македонски јазик и обратно. Во излагањето, кое подоцна ќе биде објавено како труд во зборникот од конференцијата, се разгледува структурата на француските правни електронски ресурси и термилошки бази со цел да се утврди низвната улога во процесот на преведување. Констатирајќи дека на македонски јазик не постојат електронски речници или термилошки бази посветени на стручниот домен на правото, Јакимовска ги анализира правните термини кои се дел од општите двојазични ресурси, упатувајќи на потребата од еден ваков термилошки ресурс.

Јакимовска, Светлана (2013) *Les relations sémantiques des termes orthodoxes macédoniens et français du point de vue traductologique*. Conférence internationale « La langue et la littérature à l'épreuve du temps », Филолошко-уметнички факултет, Крагуевац, Србија, 8–9 ноември 2013 година.

Евалуација на излагањето:

На оваа меѓународна конференција Јакимовска се претстави со излагање кое ги опфаќа семантичките релации на македонските и на француските православни термини од традуктолошки аспект. Во ова излагање таа се осврнала на односите на синонимизација, полисемија и хомонимизација во рамките на оваа терминологија. Истакнувајќи го синонимското богатство и стилските нијанси на поединечните термини, но и можните замки кои ги носат полисемијата и хомонимизацијата, Јакимовска ја олеснува работата на преведувачот кој се зафаќа со преведување на овој специфичен вид на текстови.

Јакимовска, Светлана (2013) *Стандардизација македонске и француске правне терминологије као један од аспекта глобализације*. Научни скуп „Наука и глобализација“, Филозофски факултет на Палама, Сараево, Република Босна и Херцеговина, 17-19 мај 2013 година.

Евалуација на излагањето:

На овој научен собир чија тема беа науката и глобализацијата, Јакимовска се осврнува на терминолошката стандардизација како еден од аспектите на глобализацијата. Всушност, потребата од терминолошка стандардизација се наметнува уште во втората половина на минатиот век како предуслов за економски и научен развој. Во ова излагање Јакимовска се осврнува на стандардизацијата на термините во доменот на правото како предуслов за побрз и успешен превод на правните акти и другите документи неопходни за евроатланската интеграција на Македонија.

Рецензент на трудови во домашни и странски списанија

Рецензент на труд за списанието *Acta Philologica* од Варшава, Полска.

Рецензент на трудови напишани на француски јазик за списанието *Палимпсест* (4 труда)

Учество во проекти

Јакимовска, Светлана (2016) *Français sur objectifs spécifiques-FOS*, Здружение на професори по француски јазик во Република Македонија (ЗПФРМ).

Евалуација на учеството во проект:

Од 24 до 27 август 2015 година во Скопје се одржа семинар под наслов *Français sur objectifs spécifiques-FOS*. Семинарот беше организиран од страна на Меѓународната федерација на професори по француски јазик (FIPF) и Здружението на професори по француски јазик на Република Македонија (ЗПФРМ). Семинарот беше дел од проектот *OIF-FIPF: Renforcement des capacités d'expertise des professeurs de français à travers la professionnalisation de leur association*. По семинарот Светлана Јакимовска, Снежана Петрова, Весна Карбевска и Ивана Миткова беа избрани од страна на Меѓународната организација FIPF како тим кој во Македонија ќе го спроведува овој меѓународен проект. Раководител на проектот е Мирјана Алексоска-Чкатроска. Станува збор за проект од областа на францускиот јазик како стручен јазик *Français sur objectifs spécifiques-FOS*. Проектот се одвива во две фази: набљудување на теренот и потоа, согласно со потребите, изработка на педагошки материјал. Педагошкиот материјал потоа ќе се послужи за обука на професионалци кои го користат францускиот јазик во нивната потесна струка и во одредена стопанска дејност.

Јакимовска во овој проект учествува како значаен член на тимот, кој во првата фаза присуствуваше во набљудувањето на работата во рамки на претпријатието *Euro answer*, а потоа учествуваше и во изработка на соодветниот педагошки материјал.

Јакимовска, Светлана (2016) *Стекнување и развивање на преведувачко-толкувачките компетенции кај студентите на насоката за преведување и толкување преку примена на најновите транслатолошки достигнувања и технологии*. Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Евалуација на учеството во проект:

Предмет на истражување на овој проект се придобивките од примената на најновите транслатолошки достигнувања и технологии за студентите – идни преведувачи и толкувачи. Целта на проектот беше стекнување и развивање на преведувачко-толкувачките компетенции кај студентите на насоката за преведување и толкување во поглед на: компјутерски потпомогнатото преведување, конференциското толкување, судското преведување и преведувањето на книжевни текстови. Во рамките на проектот освен со компетенции за примена на алатките за преведување, на студентите им се понудија и поголем број на предавања и работилници од страна на професори и стручњаци кои се специјализирани и веќе афирмирани како преведувачи и кои го споделија своето искуство со студентите, а воедно и ги воведоа во некои од техниките на превод што самите ги применуваат. Покрај обуки за компјутерски потпомогнатото преведување студентите следеа и обуки и работилници од доменот на судскиот превод, конференциското толкување, како и креативни работилници од областа на книжевниот превод.

Јакимовска зеде активно учество во проектот, особено во организацијата на бројните работилници, најчесто во соработка со Здружението на преведувачи на Република Македонија.

Јакимовска, Светлана (2016) *Ментор*. Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Евалуација на учеството во проект:

Проектот „МЕНТОР“ е предвиден со меморандум за деловна соработка потпишан меѓу Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип и Бирото за преведување ПСД ДОО од Љубљана и е заеднички проект на овие две институции. Проектот започна да се реализира од почетокот на 2016 г. и опфаќа повеќе сегменти: пренос на знаења/информации на студентите на Филолошкиот факултет и другите факултети во рамките на УГД; преведување – инволвирање на двете страни во преведувачките проекти во Македонија и пошироко; обезбедување на пракса во ПСД за студентите на групите за преведување и толкување (сите јазици); обезбедување на обука за наставниот кадар во врска со софтверските помагала за преведување (ТРАДОС и сл.); мобилизирање на студентите со големи достигнувања за време на студирањето и можност за нивно дополнително обучување под менторство на искусни преведувачи и можност за нивно вработување во ПСД.

Со проектот „МЕНТОР“ се опфатени следните теми: преведување, процеси на преведување, стандарди EN/ISO (нов ISO); имплементација на ISO/EN во софтверите на ПСД, *Trados, Matecut; Machine translation*; почитување на процесите: проектното водење, обезбедување на квалитет; апликација и речник (доделување на UN/PW на сите и доделување на лица за увоз во речникот/Мкд).

Учесници во проектот се членовите на наставничкиот кадар на Филолошкиот факултет во Штип и студентите на насоките за преведување и толкување (англиски, германски, италијански и турски јазик).

Јакимовска како дел од наставничкиот кадар на Филолошкиот факултет зеде активно учество во овој проект. Имајќи предвид дека преведувањето претставува нејзино потесно научно поле на интерес, таа се потруди, преку наставните и воннаставните активности, поблиску да ги запознае студентите со можностите што развојот на информатичката технологија ги отвора пред преведувачите.

Јакимовска, Светлана (2015) *Воведување на нови стандарди за задолжителна инспекција на машините и опремата за апликација на пестициди*. Машински факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Евалуација на учеството во проект:

Застарената технологија, некавалитетното производство и лошото одржување на машините и опремата за апликација на пестициди, претставуваат директен причинител за зголемен број на третирања, за некавалитетна заштита и за неконтролирано ширење на болести и штетници во земјоделското производство. Европската комисија има донесено цел сет на правила (директиви) и го проширува полето на примена на сите тие прописи. Според упатствата кои се презентирани во директивите, сите национални прописи во земјите членки мора да се хармонизираат кога во земјите се воведуваат нови закони. Директивата 2009/128/ЕС на Европскиот парламент воспоставува рамка за спроведување на Национален акционен план во секоја држава, кој се однесува на одржливото користење на пестициди. Една од областите кои се опфатени во директивата се однесува директно на воведување контрола и задолжителна инспекција на машините за апликација на пестициди. Имајќи предвид дека Република Македонија како земја кандидат е обврзана да ги хармонизира своите прописи, основна цел на овој проект е разработување на методологија и имплементација на стандардите за инспекција на машините и опремата за апликација на пестициди со што директно ќе се влијае врз здравјето на луѓето, на животните, на растенијата и врз заштита на животната средина.

Јакимовска во овој проект зема учество како преведувач и терминолог. Имајќи предвид дека прописите на Европската комисија се составени на англиски и на француски јазик таа својот придонес во овој проект го даде со превод на прописите на Европската комисија, но и на текстовите на трудовите на колегите-учесници во проектот од англиски и француски на македонски јазик и обратно.

Член на организациски или научен одбор на научен собир, фестивал

Јакимовска се ангажира и како член на организациски одбор на меѓународни конференции и публикации:

Член на организацискиот одбор на Меѓународната научна конференција „Климентовото дело“ и **член** на Организацискиот одбор на меѓународниот зборник (во 2016 година).

Член на Организацискиот одбор на Меѓународната научна конференција „ФИЛКО“ (во 2016 година).

Член на Научниот совет на деветтата Научна конференција *Les études françaises aujourd'hui* во Нови Сад, Република Србија (во 2016 година).

Завршна евалуација на наставно-образовната и научноистражувачката дејност на доц. д-р Светлана Јакимовска

Од приложениот список на објавени трудови и на активности во изминатите пет години, како и од поединечната евалуација за секој труд и за секоја активност, може да се увиди дека доц. д-р Светлана Јакимовска има објавено значен број научни, но и наставно-педагошки трудови. Во рамките на наставно-педагошката дејност се вбројуваат објавените е-изданија на скриптата и практикумот, додека поголем број научни трудови се објавени во меѓународни научни списанија и публикации, но и во домашни научни и стручни списанија. Објавените трудови, учеството на бројни меѓународни конференции, мноштвото предмети во наставата на прв и на втор циклус на студии, како и учеството во повеќе проекти, сведочат за тоа дека доц. д-р Светлана Јакимовска во периодот од нејзиниот избор за доцент до денес реализирала богата наставно-педагошка, но и научноистражувачка дејност. Со оваа своја дејност таа значително придонесува во развојот на романистиката и на преведувањето, но и во развојот на наставниот процес на Филолошкиот факултет во Штип, па и на Универзитетот „Гоце Делчев“ чиј составен дел е овој факултет.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Кандидатката Јакимовска уште од вработувањето на Филолошкиот факултет во Штип, па сè до денес е активно вклучена во работата на голем број тела и комисији, давајќи го на тој начин својот придонес во организациско-развојната дејност на оваа институција:

- **Член на Наставно-научен совет** на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип;
- **Член на Заменска комисија** за разгледување на студентски досиеја на прв циклус студии;
- **Претседател на Комисија** за наставни прашања на прв циклус студии;
- **Претседател на Одборот** за соработка и доверба со јавноста на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип;
- **Продекан за настава на Филолошкиот факултет** (од септември 2015 година);
- **Член на Деканска управа** на Филолошки факултет;
- **Класен раководител на Групата по италијански јазик и книжевност од трета година.**

Од 2012 година до денес Јакимовска е уредник во неколку списанија и научни публикации:

- **Главен уредник** на Годишниот зборник на Филолошкиот факултет во Штип (од 2015 година).
- **Уредник** во меѓународното списание **Палимпсест** (од 2017 година).

Покрај овие активности, кандидатката доц. д-р Светлана Јакимовска, од 2013 година објавува и наставни помагала (до сега објавила рецензирана скрипта и рецензиран практикум) со кои им го доближува францускиот јазик на студентите кои го изучуваат овој јазик во рамките на целиот универзитет. Во тие помагала д-р Јакимовска се труди да ги вгради најновите достигнувања во однос на методиката на изучување на францускиот како странски јазик. Тоа недвосмислено ја посведочува длабоката и сериозна посветеност на доц. д-р Светлана Јакимовска во развојот на наставниот и образовен процес не само на Филолошкиот факултет во Штип, туку и на Универзитетот „Гоце Делчев во целина, како интегриран универзитет.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Рецензентската комисија со задоволство ги разгледа доставените документи на кандидатката доц. д-р Светлана Јакимовска, објавените учебни помагала, бројните трудови објавени во меѓународни, во странски и во домашни научни списанија и публикации, учествата на меѓународни научни конференции, активностите во научноистражувачките проекти, како и стручно-апликативната и организациска работа, меѓу другото и како уредник во повеќе списанија. Кон тоа треба да се приложи и учеството на бројни обуки и семинари и искуството кое го стекнува како универзитетски доцент на Филолошкиот факултет во Штип. Сето тоа сведочи за посветена и сериозна работа и постигнати резултати во наставно-образовната, во научноистражувачката и во стручно-апликативна и организациско-развојната дејност. Врз основа на изнесените податоци за кандидатката, членовите на Рецензентската комисија со огромно задоволство заклучуваат дека доц. д-р Светлана Јакимовска во целост ги исполнува сите суштински и законски критериуми за избор во повисоко наставно-научно звање предвидени со Законот за високо образование, со Статутот на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, како и со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни и наставни звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип.

Имајќи ги предвид предочените факти, Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет во Штип да го усвои овој извештај и кандидатката доц. д-р Светлана Јакимовска да ја избере во звање *вонреден професор* за наставно-научните области *романистика и преведување*.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Звонко Никодиновски, редовен професор - претседател, с.р.

Проф. д-р Маргарита Велевска, редовен професор - член, с.р.

Проф. д-р Радица Никодиновска, редовен професор - член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

Р. бр.	Наставно-образовна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	Поени	број	поени	
	Избор во звање доцент	1x30				30
	ВКУПНО					30
Р. бр.	Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
	Трудови објавени во меѓународни научни списанија (активности со реден бр. 1,2,3,4,5,7,11)	7	9			63
	Трудови објавени во домашни и странски научни списанија (активности со реден бр. 6,8,9,10,12,13,26,27,28,29,30,31)	12	3			36
	Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник од трудови на научен собир (активности со реден бр. 14,15, 16,17, 18,19,20,21,22,23,24)	8	2	3	3	25
	Секциско предавање на научен собир (активности со реден бр. 32,33,34,35,36,37,38,39,40,41,42, 43,44,45,46)	9	2	6	4	42
	Учесник во научен проект (најмногу 3) (активности со реден бр. 49,50,51,52)	3	2			6
	Рецензент на научен труд (активности со реден бр. 47,48)	5	1			5
	Член на организационен или научен одбор на научен собир (активности со реден бр. 53,54,55)	2	1	1	2	4
	ВКУПНО					181
Р. бр.	Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
	Продекан (активност со реден бр. 60)	1	8			8
	Член на факултетски орган, комисија (активности со реден бр. 56, 57, 58, 59, 61)	5	2			10
	Труд во стручно (научно-популарно) (активност со реден бр. 25)	1	2			2
	Уредник на стручни списанија (активности со реден бр. 63,64)	2	3			6
	Класен раководител (активност со реден бр. 62)	1	4			4
	ВКУПНО					30
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					241